

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$3.00 Za Cleve'd. po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 Posamezna številka - 3c

Vse pismo, denar in denar načrte so posiljani na "Clevelandsko Ameriko".
GUD ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO TELEPHONE CUT. PRINCETON 100

EDWARD KALISH, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 134. Fri. Nov. 16th 1917.

Kaj je naš program.

OBCNA NACELA MEDNARODNE POLITIKE.

- Sloboda človeška, Neodvisnost naroda.
- Enakopravnost pred pravico za vsakega človeka v vseh državah.
- Medsebojna ravnopravnost vseh narodov in držav.
- Narodna pravica in varstvo te pravice je osnova podlaga boste Jugoslavije.

5. Vsak narod ima neodrekljivo pravico, da je popolnoma svoboden in zjedinen v svoji neodvisni, narodni državi, ki ima zavzemati vse zemlje, kjer ta narod živi in stanuje.

6. Noben narod, nobena država ne smejo imeti pravice, da pridržijo, zahtevajo, si lastijo ali celo odtrgojajo za sebe najmanjšega dela tujih zemelj, najsibro v dinastičnem, državnem ali kulturnem oziru, niti za imperialistične, ekonomske ali strategične interese.

7. Vsi mednarodni dogovori in pogodb morajo biti javni.

8. Vojna je samo tedaj opravičena, kadar je napovedana v namen, da se ta načela sprednej ali branijo.

9. Te mednarodne principe morajo vse narodi in vse države sprejeti in se po njih ravnat.

OSNOVNA PODLAGA NAŠE DRŽAVNE POLITIKE.

Vodilna misel je: Srbi, Slovenci, Hrvati so en narod pod skupnim imenom Jugoslovani.

Raditega zahtevajo popolno osvobojenje vseh Jugoslovanov in zjedjenje vseh srbskih, hrvatskih in slovenskih krajev v eno edinstveno, svobodno in neodvisno narodno državo.

2. Osnovajoči državo Srbo-Hrvat-Slovenec na principu na rodnosti, stoji ves narod, kot edinstvena celota, na braniku domovine v neprestani borbi proti vsaki tuji oblasti za vsak komad nase zemlje, za neodvisnost svojih obal in za svobodo Jadranskega morja.

3. Dasi je današnja država in narodna politika Bulgariske sovražne osvobojenju in zjedjenju Srbo-Hrvat-Slovencev, pa si bodemo vseeno prizadevali, da pridejo tudi Bulgari v naši zvezu, kakor katero se otresejo tujega uplivja.

4. Notranjo ureditev Jugoslovanske države Srbo-Hrvat-Slovenec bo odločil ves narod kot edinstvena celota, brez vsakega zunanjega umešanja, in sicer na svoji veliki ustavotvorni skupščini.

5. Ustava, ko bo v celoti proglašena od Ustavotvorne Skupščine z nadpoklicno večino, je izvir in konec vseke oblasti in vseh pravic, na katerih počiva vse državno življenje.

6. Član Ustavotvorne Skupščine bodo narodni poslanci iz vseh srbskih, hrvatskih in slovenskih krajev, brez kakršega izbra, v kateri vojni okupaciji se nahaja tak kraj.

7. Volitve poslancev za Ustavotvorno Skupščino se vršijo po občinah. Vsi prebivalci, ki so bili rojeni ali katerih starši so bili rojeni na jugoslovanskem teritoriju, imajo pravico voliti na osnovi, splošne, enake, neposredne in tajne volilne pravice.

OSNOVNA NACELA NOTRANJEGA DRŽAVNEGA USTROJA.

1. Svobodna narodna volja v postavodajstvu prihaja do izražanja v redni narodni skupščini, eni in edinstveni za celo državo.

2. Vladar je na čelu naroda samo če narod tako želi.

3. Ministerstvo je parlamentarno in odgovorno narodni skupščini.

4. Ustanovi se široka samouprava občin, okrožij in pokrajin na osnovi različnih socijalnih in gospodarskih prilik.

5. Poslanci za redno narodno skupščino kot tudi za vso zborovanje občin, okrožij in pokrajin se volijo s splošnim, enakim, neposrednim, tajnim in proporcionalnim glasovanjem.

6. V celih država naj vlada: popolna svoboda in državno varstvo, varnost in svetost domačega praga in tajnost pisemskega občevanja.

7. Svoboda pouka, govorja, pričevanja, časopisa, shodov, strajkov in organizacij.

8. Popolna enakost v pravicah in dolžnosti za vse državljane obojega spola, brez razlike vere, političnega prepričanja, plemena ali narodnosti.

9. Popolna svoboda veroizpovedi, ravnopravnost narodnih imen, zastav, grbov, abzuk, edinstvo koledarja.

10. Vsi plemenitaški naslovi morajo zgniti, vse podedenane ali razredne predpravice se odpravijo.

11. Postava bo zagurala minimum posestva in bo varovala delo: nobenemu državljanu, posebno pa delavcu, rokodelcu, kmetu ali ribarju se ne sme pod nobenim pogojem vzeti koča, del zemlje, posesti in kar je neobhodno potrebno za njegovo življenje in življenje njegove družine.

12. Z naprednjimi davki se preprečuje kopiranje bogastva posameznika in preveliko posestvo.

13. Država omogočuje vsakemu prebivalcu duševno in telesno vzgojo; izpolnjava se bo splošna šolska dolžnost za moške in ženske: nedostasti bo 'ej' po postavi varovani.

14. Zaguralo je se zdravila in zdravstvena postrežba sproščkom: popolna postavna zaščita materinštva.

15. Nedokljivost sodnij, neodvisnost sodnikov, porotni sodišče se ureja po najbolj naprednih pravnih načelih.

16. Uradnik je sam odgovoren, kadar krši postave in doda va povne sledo stranki, ki je treba moge radi državne ne-paznosti.

17. Vrhovno državno sodišče bo čuvalo, da se ustava ne krši.

18. Narodna armada bo branila državo.

To je program Jugoslovan, ki podpirajo delovanje Jugoslovanskega Odборa. Kateri posteni, čisti, narodni, delavski človek ne bi mogel z vsem srcem, z vsemi silami podpirati tega programa, da pride čimprej v veljavo?

Važna odkritja socijalista.

List "Jugoslovenski Svet" v New Yorku priča, kako zanimiv članek o razmerah v Jugoslovanski Socijalistični Zvezi s posebnim ozirom na razmerje med hrvatskimi in srbskimi socijalisti. Članek se glasi:

"Napram tej svetovni vojni, ki ima med drugim odločiti svobodo tudi našega naroda, so naši socijalisti zavzeli stališče dosti slično onemu avstrijskemu. 'Radnička Straža' katero urejuje Bulgar, Todor Cvetko, se s svojim pisanjem ni mnogo razlikovalo od pisanja zloglasnega narodnega trovila Franka Zottija. Vsa razlika je bila v tem, da je 'trovilo' nekoliko bolj odkrito polo slavo cesarju in Avstriji, dočim je 'Radnička Straža' zramotila Srbijo in zavezničke, a o Nemčiji, Avstriji, Turčiji in Bulgarij je močala. Z eno besedo se karakterizira zadaj 'Radničke Straže' v tej vojni kot neprijateljski napram zavezničku, in indirektno naklonjen Nemčiji in Avstriji."

Razume se, da pošteni in misleči člani Jugoslovanske Socijalistične Zveze niso mogli ostati ravnodušni napram izdajskemu, nastopu "Straže". Raditega so mnogi, posebno pa srbski člani Zveze zahtevali spremenitev tega položaja. Ko so pa videli, da protest ne pomaga, so izstopili iz Zvezde.

Obtožba g. Savića.

Blagoje R. Savić, prvak srbskih socijalistov in eden najbolj zmožnih ljudi v jugoslovanskem socijalističnem pokretu, je skrušil v svojem in v imenu svojih pristašev, da reši pokret blamaže, katero je nosil vsem članom urednik "Straže", Bulgar Cvetko. Raditega je že večkrat prisel v spopad z nekaterimi socijalističnimi "voditelji", zadeva je prisel pred razne odbore, da celo pred konvencijo. Toda do sporazuma ni prišlo.

Konflikt je škenceno prisel pred porotni odbor, ki je izdal obtožnico proti Saviću. Ob tej prilici je Savić napisal odgovor, ki nosi napis: "Članom Jugoslovanske Socijalistične Zveze v Ameriki." — "Konečni obračun z uredništvom "Radničke Straže" v Chicago." Radi pomanjkanja prostora ne moremo prinesiti tega odgovora v celoti, da je zato zanjamiv. Raditega hočemo podati čitaljem le poedinačno vajjanja, da počašemo sliko spora med Savićem in boljšem delom naših socijalistov na eni strani in med Cvetkovim in njegovimi jazbeci na drugi strani.

Potem ko Savić izjavlja, da ga obtožnica, prav nič ne vzbura, piše Savić, predno preide na razloge radi katerih je nastal nasprotnik "Radničke Straže" in njenega skandaloznega pisanja: "Voda je pritekel v grlo, in jaz ne morem več dovoliti, da ljubim kaj "Radnička Straža" z Zottijevim "Narodnim Listom" in da bratje Baja-Ganje, Klobuški in Franka s črnimi krščkami igrajo pred delavsko mamo "Kuku-Todore". Potrebno je, da javnost zve, kaj je resnica."

Natjalje priča dokaze, ki utrjujejo njegovo stališče in med drugim pravi:

"Kdo je zanesel avstrijsčino v socijalizem?"

"Dokler Cvetko, Kutuzovič in njegov kustos Žikič niso prišli v uredništvo "Radničke Straže", smo bili vedno največji nasprotinci Avstrije. Pri vseh borbah jugoslovanskega naroda naprem Avstriji smo bili aktivni borci in ravno tako naši sodržni na Slovenskem Jugu.... Izrecno smo zahtevali razpad trdhe Avstrije in svobodno zasilitvenih narodov."

"Vse to smo delali za vedno in razumno, kako resno, zavedajoči se, da Jugoslovani — kot i drugi narodi — morejo živeti in napredovati samo v krogu največje, popolne narodne svobode..."

"In splošna narodna borba

Jugoslovani proti Avstriji je dobila svoj, največji izraz v attentatu na Ferdinanda v Šajevu. Tedaj sem jaz, brez posmisla, stal na strani attentata, in pisal sem v "Narodnem Glasu", kateremu sem bil urednik: da je s tem attentatom spregovoril narod proti zločinskih avstrijskih uprav. In skupaj temu je Todor Cvetko, Bulgar, tolmačil v "Radnički Straži" ta attentata kot zločin srbske vlade..."

"... Postavili bi druge ljudi v uredništvo, pa jih niso imeli. Toda trpljenje pri tem je, ker se pri takih razmerah in radi takih demagogov niti eden naših bolj razumnih ljudi ne more dolgo držati v uredništvu."

"Glejte tak položaj vlasti pri njih. To je čisto avstrijska taktika. In jaz sem trdno prepričan, da so ti demagagi — avstrijski agenti, plačani ali neplačani, o tem se ne razpravlja."

Nastop napravil ruski revolucionarji.

Sramotili so rusko revolucionarjo in se izjavljali, da ni vredna ničesar, ce ne sklene takoj separatnega mišja z Nemčijo in Avstrijo. Na drugi strani pa so delali propagando za Lenina, Trockija in Martova, poleg tega pa se jima je slava in hvala Ker je Lenine v kajzerjevi službi, je tudi tu "R. S." pokazala, kako smrdi od kajzerčine.

"Ruska revolucija — piše B. Savić dalje — in nastop Amerike v tej vojni, vse to je povzročilo, da je postal jugoslovansko vprašanje tako resno. Srbi, o katerih so mnogi dvomili, so postale jasne in interesne najširše teme kracije. Krfska deklaracija nas spominja, da je Zjednine Jugoslovanov v eno nezavisno državo — sigurna stvar, Jugoslovanski Narodni Svet deluje s polno aktivnostjo v Washingtonu. Srbska vlada in Jugoslovanski Odbor imajo svoje misije med nam v Ameriki. In kaj imamo mi? Mi imamo nesrečno, in zabito "Radničko Stražo!"

Narodne dolžnosti pravega socijalista.

"... Jugoslovanski socijalisti so vedno želeti in delovali za zjedjenje povsod. To zjedjenje je splošno, narodno in tudi socijalistično. Naj je bilo se toliko prepričalo, da smo mi za zjedjenje. In če se ne more vse natanko izvršiti po programu, kater ga mi želimo, pa se mora to zjedjenje izvršiti tako, kakor je najbolje mogoče... Tam kjer jugoslovansko zjedjenje zahteva vse sile, brez obzira na politične borbe, moramo mi socijalisti nategniti vse svoje moči."

"Kajti, kdo smo mi? Kaj smo mi? Radičesar eksistira kot jugoslovanska politična stranka? Koliko je vredna vsa naša agitacija in socijalistično delo med narodom, ki je nacionalno zatiran in razdeljen? Ali se more pod avstrijskimi veščinami govoriti o sreči Jugoslovanega naroda? In ako ta narod v prihodnosti ne bo zjedjen, svoboden, ali moremo mi v Turčiji ali v Avstriji govoriti o socialistizmu v srbskem, hrvatskem ali slovenskem jeziku? Ali smo del jugoslovanskega naroda in ali razumemo položaj kot tak? Ali imamo mi nacionalne dolžnosti?"

Narodna svoboda je predpolno socijalizma.

"Radnička Straža" o vsem tem ne misli. Njen urednik Todor Cvetko je toliko zaostal, da prihaja na javno debato pred narod, da nekako "dokazuje" dr. Leontiču, da moremo mi Jugoslovani le s socialistizmom se zjediniti in nikakor drugače. Ali ni najglavnejši pogoj nacionalna svoboda naroda? Ali se nahaja socialistično gibanje nekje v oblikah, ali se mora naslanjati na narod?

Radnička Straža in Narodni List.

Citati iz "Straže" so neizpodlitno dokazali, da ta list nasprotuje jugoslovanski ideji in sedaj je popolnoma umljivo zakaj Zottinjev "Narodni List" in Vali "Radnička Straža". Kadiji je s kadilico, in pretiskuje članke iz lista, da dokaze, da "jugoslovanski socijalisti v Ameriki niso tako bedasti, kakor oni na Slovenskem Jugu..."

"... Radnička Straža" je učila v svojem posloretu vsako

politično smisel. Večina članstva v hrvatsko-srbski sekcijski je fanatizirana v folklor meri, da razumeti človek absolutno ne more z njimi živeti. Laž, licevničnost in denunciacija se krasno večajo pri tem.

Konečno obeta g. Savić, da budi v bodočem delu za narod, in za svoje drlo bo odgovarjal samo svoji cisti vesti in narodu, za katerega dela.

Zbiranje pravih socijalistov.

Tako je obšolil nenaroden pokret med hrvatsko-srbsko sekcijsko socijalistov socijalist Savić, kateremu socijalistično prepričanje ne preprečuje, da želi svobodo svojemu narodu, ampak tudi v vsemi silami dela za svobodo naroda. Zeleti je le, da se ostali naši narodni socijalisti otresejo tororizmu perfidnega Bulgaria Cvetkova, ki se je znašel v nem vratiti naše socijaliste in deluje, da škoduje naši narodni stvari, svobodi in združenju naroda; napravil kateremu noben socijalist ne more biti indiferen.

—

LAŠKA VOJNA FRONTA.

Vsa znamenja kažejo, da

Nadnjevanje iz druge strani.

ski meji do izliva reke Adige v Jadransko morje. Ko se to zgoditi, padače Beneške, Vicenca in Padua, tri pomembna mesta. Italijani so bili že sedaj vrženi nazaj za 65 milj, in ustanek se bodejo še za nadaljnih 65 milj, predno se končno odločijo, da sprejmejo boj z Avstrijo in Nemci.

Centralni zaveznički so pognali Italijane iz hribov, kjer izvira reka Piava. Prestopili so italiko-austrijsko mejo pri Asiago in se nahajajo sedaj v Brenta dolini, kakih 12 milj od henskih ravnin. Severni del laške fronte je bil odrezan od glavne armade, in Nemci niso samo ponovno ujeli tisoč Italijanov, ampak so skrajšali vojno fronto, tako da Avstrija in Nemčija operirata s par tisoč vojakov manj kakor v pričetku ofenzive. Poleg tega so dobili centralni zaveznički mnogo sto milj teritorija v svojo oblast.

General Foch, ki je predsednik zavezniškega vojnega sveta za laško fronto, se je izjavil, naj se laška armada umakne do Adige. General Foch je mojster v svoji strati. Njemu je primerno največ zaslug, da je bil rešen Pariz in z njim cela Francija leta 1914 v mesecu septembru, ko so Francuzi vrgli Nemce ob reki Marne nazaj. Reka Adiza, ki izvira v Tirolih, teče naravnost proti jugu skoro do Verone, nакar se mahoma obrne proti jugovzhodu, in se izliva v more kakih dvajset milj južno od Benetk. To je velika, deroča reka, ki bo na vsak način delala celice preglavice Avstrijem in Nemcem. Tu se bodejo Italijani ustavili in skušali svojo vojno srečo. Če se vzdrži severno laško krilo, ob avstro-švicarski meji, tedaj je centrum laške armade varen, ker sovražnik ne more več priti za hrabet, kot pike lahko danes, če se Italijani hitro ne umaknejo.

Največja nevernost preti

italijanci sedaj v Tridentskem okraju. Porocila iz Švice naznajajo, da zbira Avstrija in Nemčija v južnih Tirolih ogromne mase vojaštva, to pov in municie. Vse to kaže na daljšo ofenzivo proti kateri morajo Italijani razviti svojo moč, da jo uženejo. Fronta ob reki Adizi bo prioritete največjih in najbolj krvavil bitk. Zadnja poročila naznajajo, da se Italijani na vsaki ugodni točki ustavljajo Avstrijem in Nemem ter jim povzročujejo tu ali tam velike neprilike. Kljub nesrečnemu umikanju, Italijanom se ni upa na pogum. Ker so Italijani rešili večino svojih topov in so armade ostale skoraj nedotaknjene in se sedaj že krepko upirajo Nemcem in Avstrijem, se smatra, da je to nemško poročilo jako pretirano.

Ogromne zaloge živeža.
New York, 11. nov. Vladni agenti so včeraj zaplenili za udali ameriškemu stotniku

Pretirane tirditve.
Iz Berolina se poroča, da so Nemci tekmo zadnje ofenzive napram Italijanom zajeli 200.000 Italijanov in 1800 topov. Ker so Italijani rešili večino svojih topov in so armade ostale skoraj nedotaknjene in se sedaj že krepko upirajo Nemcem in Avstrijem, se smatra, da je to nemško poročilo jako pretirano.

Barnes. Villa je s svojimi prisasti ubil mnogo Meksikanov v Ojinagu.

—Slavna francoska igralka Sarah Bernhardt igra ta deden v Clevelandu.

Villa rogovili.
Predio, Tex., 15. nov. Vladne meksikanske cete so se morale sinoč pred napadom bandite Ville umakniti iz Ojina. Geksi so pribeljali na ameriško ozemlje kjer so se zbranili, da je to nemško poročilo jako pretirano.

Barnes. Villa je s svojimi prisasti ubil mnogo Meksikanov v Ojinagu.

4%

Pravi način hranitve.
Možete da zavajate, vendar je potrebno da se amas. Vlada ima moždo, toda denar mora priti iz prihankov, ki se spremenijo v Liberte Bonds.

Je pravi in nepravi pot za hranitev. Neprava pot je skrbiti denar v hili, kjer je riskiran, da bo poskrovil. Prava pa je denar spraviti na banki, kjer vam denar nosi 4 oda.

Denite sveti denar v Cleveland Trust Co. To je velika močna banka. Ima več usklajevanj kot druga banka v Ohio. Ima 16 priznanih podružnic.

Premošenje nad \$60.000.000

The Cleveland Trust Company

Draginja, draginja in denarja ni: ljudje pa ne vedo, da se pri tvrdki

BELAJ & MOČNIK,

6205 ST. CLAIR AVE.
dobi blago najcenejše

Klobuki žametasti in drugi najnovejše mode po \$2, \$2.50, \$3, \$4, \$4.50

Kravate iz svile, satena in t. d. najnovejše mode ravno sedaj sprejeti veliko zalogu, po 35c, 50c, 75c, \$1.00 in \$1.50

Na razpolago imamo veliko zalogu flanelastih srajc, razne barve.

Cene 75c, \$1.00, \$1.25, \$1.50, \$1.75, \$2.00 in \$2.50.

Dajemo opeke S. N. D.
Pink in rudeče
ZNAMEK

POSEBNO NAZNANILO!

Dr. Cowdrick, veliki špecialist, je upeljal v Clevelandu vse velike stroje za zdravljenje ljudi. Tu bo nadaljeval zdravljenje na način kot se zdravi na kliničnih Evrop. Ne računa nič za preiskavo, preiskava z X žarki je zastonj vsakemu bolniku, če se zdravi pri njem. Nič ne done, koliko časa se ždravite, pridite, da vidite kaj ta špecialist lahko naredi za vas.

Imate?

Nered v Želodcu, katar? Nered v Jetrihi?

Revmatizem? Glavobol, zaprtje, nečisto kri? Slabost, nervoznost, bruh, kašelj, slab pljučat? Privatne bolezni? I. t. d.

Vaša prilika
Tu je prilika, da vprašate velikega špecialista za sveč, da vas preide z X žarki. Nikdar, prej niste imeli tako prilike v mestu. Dajte se preiskati takoj. Ne odišajte, ker je nevarno.

\$1000.00 X ŽARKI SE RABIJO ZA PREISKAVO IN ZDRAVLJENJE
ČE STE BOLNI

Pridite takoj in ta špecialist vas popolnoma preleže, potem vreto, če morete ozdraveti, ker uspeh je odvisen od preiskave. Njegov krasni stroj iz vseh delov sveta mu pomaga, da ima najboljši zdravniški urad v mestu. Ko so druge metode zdravljenja zgubile moč, dobite tukaj uspeh. Brez vprašanja, kakšno bolesen imate, če zdravnik vidi, da se da ozdraviti, bodite preprani, da kmalu ozdravite, in nikomur ni treba zapraviti denarja, ne da bi dobili uspeh. Pridite in pogovorite se privatno z zdravnikom.

2047 E. 9th St. DOCTOR COWDRICK
4. nadst. specialist, CLEVELAND, O.

Uradno urav. 9. junij do 8. sr. Ob nedeljah od 10 do 1.

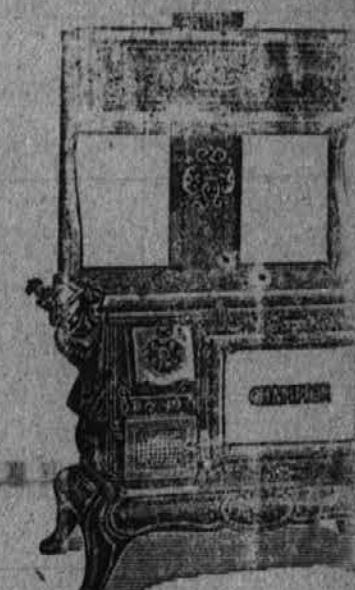
ZASTONJ 1. tona premoga z vsako Champ. pečjo

CHAMPION PEĆI so najbolj čudovite in pripravne peči ki se izdelujejo. Lahko se rabijo za plin ali premog vsako posebej ali oboje skupaj. Peč je iz vlikega železa in vam bo držala celo življenje. ZASTONJ eno tono premoga, če kupite to peč.

z vsako Champ. pečjo

Ta ponudba traje samo en teden.

Kupite sedaj, preskrbite si premog ZASTONJ.

The CLEVELAND FURNITURE Co.

5824 ST. CLAIR AVE.

Dve prodajalni:

7033 ST. CLAIR AVE.

Na Devínskí Skali.

Zgodovinski Roman.
SPISAL F. REMEC

Gilo, ki je bil v svojih mla-
dih letih bojevit in hraber voj-
skovodja, je pri tem včitanju
jezno planil pokoncu.

"Da, kuga se razširja med
krstjanji, a to je kuga sunni-
čanja. Oči se navadijo, da vi-
dijo povod grešnike in krivo-
verce, tudi tam, kjer jih ni.
Ali kakor vdim igra tudi zlob-
nost veliko vloga. Devinskega
Jurja dolžite krivoverstva ker
je dal v svojih krajih zavjetia
nekaterim krivovercem, gori-
škemu grofu, ki ima veliko
čast, da je pokrovitelj oglej-
ske cerkve, pa prizanaše, da-
si daje tudi zavjet krivover-
cem. Razloček je ta, da
ščeti Juri krivoverce zastonji,
Majnhard pa samo za dobro
plačilo. Volja sv. Očeta pa ni,
naj se kaznuje ene in sicer po-
stene, drugim slabejšim pa
prizanaše.

Gilo je govoril s plemenito
vnemo, a njegove besede so
vzbudile le hladen usmey na
neizproslem lusu meniga Do-
minika.

"Volja sv. Očeta je ista, ka-
kor volja patrijarhova," je de-
jal Dominik. "Zdaj je potreba,
da se kaznuje Juri Devinski.
Pravična kazen pa zadene
vsakega gresnika, in kadar tej
kazni ne zapade danes, bo
morda jutri trikrat hujše kaz-
novan."

Nastala je tihota. Menih je
vzel zopet permagent iz svoje
halje in dejal:

"Morda Vam ni znano, ka-
ka nevarnost preti sveti cerk-
vi, če Jurje Devinskega pri-
zanesemo. Krivoverstu je treba samo mogočnega zaščit-
nika in njegova zmaga je za-
gotovljena. Vsi plemenitaši bi
se sbrali okrog devinskega
vladara, če bi mu dali časa,
da razvije zastavo krivover-
stva, in s plemenitaši bi šli
mestnici in kmetje."

Skoč Kukanja se ni mogel
odločiti.

"Pomislite, brat Dominik,"
je dejal, "da prevelika vnema-
ljava mnogo škoduje. Gilo po-
zna mišljenje goriškega in
luranskega plemstva dosti-
boje, kakor midva, saj je to-
močin, in nikdar ne pozabite,
da sem jaz odgovoren za vse,
kar se danes sklene."

Trdo in brezobirno s hri-
pavim glasom je zakričal Do-
minik:

"Kaj ste prišli sem iškat
priznanja sveta ali branit sv.
vero? Ali mislite, da sem Vam
jaz sledil, da Vam pomagam
pri dobivanju posvetnih časti
in priznanj? Ali za zasluna-
dela v korist vere in cerkve ni
drugega pripoznanja, nego le
sveta?"

"Pomislite, brat Dominik."

"Jaz sem že davno vse pre-
misliš, skoč Kukanja, opominjam
Vas, spomnite se na svojo
prisego, ki ste jo storili v
oglejski cerkvi pred glavnim
altarjem. Tam ste prislegli, da
boste vedno slušali moje na-
slove in proti krivovercem u-
kazovali in storili vse to, kar
bom jaz spoznal, da je dobro."

Pri teh besedah je vzel Do-
minik iz halje drug permanent —
narocilo patrijarhovo, v katerem je bilo ukazano ma-
snikom, da se morajo ravmati
pri svojem postopanju zoper
krivoverce po navodilih brata
Dominika, ki pozna najtajnej-
še misli, želje in namanje patri-
jarka v Ogleju.

Spričo tega dokumenta sta
se Kukanja in Gilo molče u-
dalá in molče podpisala obtož-
nico proti devinskeiu vladaru.
Ko je Gilo odložil pero, je
tudi vprašal:

"In kaj želite zdaj od mene,
brat Dominik?"

"Bodite pripravljeni, da mi
bodete mogli pojutrišnjem
slediti tja, kamor bo treba ne-
sti obtožnico, ki ste jo siščali,
ki ste jo prečitali in lastmorčno
podpisali."

"Pripravljen bom," je dejal
Gilo tiho in žalostno. Podprt
je glavo ob svojo desno roko
in v vidno grozo ogledoval me-
niha Dominika, prav kakor da
ne pojmi tega strahovitega
značaja.

"Ali mi imate še kaj pove-
dati brat, Dominik," je po-
kratkem molku z neprimerno
ponižnostjo vprašal škoč Ku-
kanja.

"Le še malo," Menih je po-
ložil pred škoča pergament, na
katerem je bila napisana proti
devinskemu vladarju naperje-
na obtožnica.

"Tu Vam izročam obtožni-
co, odgovorni ste mi zanj in
da Vam je kdo ne ukrade, ali
da se vam ne izgubi, pošljem
brata Ezebija Šemkaj, da bo
nanjo pazil. Prosim Vas, pro-
učite jo natančno, točko za
točko, vglobite se v vsak sta-
vek, preudarite vsako besedo,
zapomnite si vsako misel. Tre-
ba je, da jo zname na pamet."

"Ali ta obtožnica je strašno
doigra," je vzdihoval škoč Ku-
kanja, je preobračal ozko popi-
sane pergamentne liste. Po-
znalo se mu je na obrazu, da
ga to delo čisto nič ne veseli
in da biraš Bog več kaj dal, če
bi se ga mogel odlikrati.

Menih Dominik se ni potru-
nil prikrivati svojega prezira-
nja do starega škoča, a se je
zadovoljil s tem, da je vnoči
narocil škoču, naj se dobro na-
udi obtožnice in potem šel.

V samostanu je že davno
vse spalo. Dominik je šel tiho
po prostornem hodniku, ko
začuje na nekim vratimi rahlo
sušljanje. Zdelo se mu je, da
si pritajene ženske glasove
in zato se je po prstih približal
vratom. Pri ključavnici je vi-
del, da gori v sobi luč in pri-
sluskuje je hitro spoznal, da
se pogovarjata Jurjeva soproga
Hema in sužnja Zulejka.

"Moj mož je dober in plemenit
z vsemi ljudmi, samo z
menoj ne," je tožila Hema.

"Z Vami ni dober? Saj ste
vendar njegova soproga in
njegovega stanu."

"Soproga sem njegova, a
pravzaprav samo po imenu in
vedno sem v strahu, da me
odpodi od sebe, saj me ne ljubi."

"Saj me ne ljubi?" Počasi
je Zulejka ponovila te besede.
"Ah, devinski vladar Vas ne
ljubi?"

"Ne," Solze so zahle Hemi
oci in ih je dostavila: "Moj
mož ljubi drugo žensko — le-
po v bogato mestčanku, Kata-
rino Zoranovo, netjakino pre-
vega čedadskoga mestnega o-
četa. Videla sem jo danes pri-
vič. Lepa je v resnicu in pono-
so je sedela poleg goriškega
grofa in vse se ji je klanjalo,
medtem ko sem jaz le po milo-
sti grofa Majnarda dobila
skromen sedež pri slavnosti."

Z žarečimi pogledi je Zulej-
ka poslušala Hemo. V njenem
srcu pa se je razvila strastna
ljubosumnost. Obšlo jo je dvije
sovraštvo do Jurjeve ljube-
ci in iskreno usmiljenje do
Jurjeve soproge. Sama je spo-
znala, da bi se tiho in ponižno
vala v svojo usodo, ako bi
Juri ljubil svojo ženo in pri-
znala si, da bi se nikdar ne
držnila, povzgignite svojih po-
gledov do devinskega vladarja.
Ali ljubico Jurjevo je smatra-
la, za sebi ravno, ne oziraje
se na njen stan. Ni si sicer
domislila, da si pridobi Jurjevo
ljubezen, ali vsaj izpodriniti
in odstraniti je hotela svojo
tekmovalko in pridobiti Hemi
njenega soproga.

"Zakaj milostiva gospa, se
skrivate pred svojim sopro-
gom? Reki ste mi, da Vas je
danesh prvič videl."

"Ker vem, da me sovraži
in da me neče poznavati."

"Tako si ne pridobite nik-
dar njegove ljubezni," je zatr-
jevala Zulejka. Skrbite, da

"Pripravljen bom," je dejal
Gilo tiho in žalostno. Podprt
je glavo ob svojo desno roko
in v vidno grozo ogledoval me-
niha Dominika, prav kakor da
ne pojmi tega strahovitega
značaja.

"Ali mi imate še kaj pove-
dati brat, Dominik," je po-
kratkem molku z neprimerno
ponižnostjo vprašal škoč Ku-
kanja.

"Le še malo," Menih je po-
ložil pred škoča pergament, na
katerem je bila napisana proti
devinskemu vladarju naperje-
na obtožnica.

"Tu Vam izročam obtožni-
co, odgovorni ste mi zanj in
da Vam je kdo ne ukrade, ali
da se vam ne izgubi, pošljem
brata Ezebija Šemkaj, da bo
nanjo pazil. Prosim Vas, pro-
učite jo natančno, točko za
točko, vglobite se v vsak sta-
vek, preudarite vsako besedo,
zapomnite si vsako misel. Tre-
ba je, da jo zname na pamet."

"Ali ta obtožnica je strašno
doigra," je vzdihoval škoč Ku-
kanja, je preobračal ozko popi-
sane pergamentne liste. Po-
znalo se mu je na obrazu, da
ga to delo čisto nič ne veseli
in da biraš Bog več kaj dal, če
bi se ga mogel odlikrati.

Menih Dominik se ni potru-
nil prikrivati svojega prezira-
nja do starega škoča, a se je
zadovoljil s tem, da je vnoči
narocil škoču, naj se dobro na-
udi obtožnice in potem šel.

"Morda Vam ni znano, ka-
ka nevarnost preti sveti cerk-
vi, če Jurje Devinskega pri-
zanesemo. Krivoverstu je treba samo mogočnega zaščit-
nika in njegova zmaga je za-
gotovljena. Vsi plemenitaši bi
se sbrali okrog devinskega
vladara, če bi mu dali časa,
da razvije zastavo krivover-
stva, in s plemenitaši bi šli
mestnici in kmetje."

"Skoč Kukanja se ni mogel
odločiti."

"Pomislite, brat Dominik,"

"Jaz sem že davno vse pre-
misliš, skoč Kukanja, opominjam
Vas, spomnite se na svojo
prisego, ki ste jo storili v
oglejski cerkvi pred glavnim
altarjem. Tam ste prislegli, da
boste vedno slušali moje na-
slove in proti krivovercem u-
kazovali in storili vse to, kar
bom jaz spoznal, da je dobro."

"Pri teh besedah je vzel Do-
minik iz halje drug permanent —
narocilo patrijarhovo, v katerem je bilo ukazano ma-
snikom, da se morajo ravmati
pri svojem postopanju zoper
krivoverce po navodilih brata
Dominika, ki pozna najtajnej-
še misli, želje in namanje patri-
jarka v Ogleju."

"Spričo tega dokumenta sta
se Kukanja in Gilo molče u-
dalá in molče podpisala obtož-
nico proti devinskeiu vladaru.
Ko je Gilo odložil pero, je
tudi vprašal:

"In kaj želite zdaj od mene,
brat Dominik?"

"Bodite pripravljeni, da mi
bodete mogli pojutrišnjem
slediti tja, kamor bo treba ne-
sti obtožnico, ki ste jo siščali,
ki ste jo prečitali in lastmorčno
podpisali."

"Pripravljen bom," je dejal
Gilo tiho in žalostno. Podprt
je glavo ob svojo desno roko
in v vidno grozo ogledoval me-
niha Dominika, prav kakor da
ne pojmi tega strahovitega
značaja.

"Ali mi imate še kaj pove-
dati brat, Dominik," je po-
kratkem molku z neprimerno
ponižnostjo vprašal škoč Ku-
kanja.

"Le še malo," Menih je po-
ložil pred škoča pergament, na
katerem je bila napisana proti
devinskemu vladarju naperje-
na obtožnica.

"Tu Vam izročam obtožni-
co, odgovorni ste mi zanj in
da Vam je kdo ne ukrade, ali
da se vam ne izgubi, pošljem
brata Ezebija Šemkaj, da bo
nanjo pazil. Prosim Vas, pro-
učite jo natančno, točko za
točko, vglobite se v vsak sta-
vek, preudarite vsako besedo,
zapomnite si vsako misel. Tre-
ba je, da jo zname na pamet."

"Ali ta obtožnica je strašno
doigra," je vzdihoval škoč Ku-
kanja, je preobračal ozko popi-
sane pergamentne liste. Po-
znalo se mu je na obrazu, da
ga to delo čisto nič ne veseli
in da biraš Bog več kaj dal, če
bi se ga mogel odlikrati.

Menih Dominik se ni potru-
nil prikrivati svojega prezira-
nja do starega škoča, a se je
zadovoljil s tem, da je vnoči
narocil škoču, naj se dobro na-
udi obtožnice in potem šel.

"Morda Vam ni znano, ka-
ka nevarnost preti sveti cerk-
vi, če Jurje Devinskega pri-
zanesemo. Krivoverstu je treba samo mogočnega zaščit-
nika in njegova zmaga je za-
gotovljena. Vsi plemenitaši bi
se sbrali okrog devinskega
vladara, če bi mu dali časa,
da razvije zastavo krivover-
stva, in s plemenitaši bi šli
mestnici in kmetje."

"Skoč Kukanja se ni mogel
odločiti."

"Pomislite, brat Dominik,"

"Jaz sem že davno vse pre-
misliš, skoč Kukanja, opominjam
Vas, spomnite se na svojo
prisego, ki ste jo storili v
oglejski cerkvi pred glavnim
altarjem. Tam ste prislegli, da
boste vedno slušali moje na-
slove in proti krivovercem u-
kazovali in storili vse to, kar
bom jaz spoznal, da je dobro."

"Pri teh besedah je vzel Do-
minik iz halje drug permanent —
narocilo patrijarhovo, v katerem je bilo ukazano ma-
snikom, da se morajo ravmati
pri svojem postopanju zoper
krivoverce po navodilih brata
Dominika, ki pozna najtajnej-
še misli, želje in namanje patri-
jarka v Ogleju."

"Spričo tega dokumenta sta
se Kukanja in Gilo molče u-
dalá in molče podpisala obtož-
nico proti devinskeiu vladaru.
Ko je Gilo odložil pero, je
tudi vprašal:

"In kaj želite zdaj od mene,
brat Dominik?"

"Bodite pripravljeni, da mi
bodete mogli pojutrišnjem
slediti tja, kamor bo treba ne-
sti obtožnico, ki ste jo siščali,
ki ste jo prečitali in lastmorčno
podpisali."

"Pripravljen bom," je dejal
Gilo tiho in žalostno. Podprt
je glavo ob svojo desno roko
in v vidno grozo ogledoval me-
niha Dominika, prav kakor da
ne pojmi tega strahovitega
značaja.

"Ali mi imate še kaj pove-
dati brat, Dominik," je po-
kratkem molku z neprimerno
ponižnostjo vprašal škoč Ku-
kanja.

"Le še malo," Menih je po-
ložil pred škoča pergament, na
katerem je bila napisana proti
devinskemu vladarju naperje-
na obtožnica.

"Tu Vam izročam obtožni-
co, odgovorni ste mi zanj in
da Vam je kdo ne ukrade, ali
da se vam ne izgubi, pošljem
brata Ezebija Šemkaj, da bo
nanjo pazil. Prosim Vas, pro-
učite jo natančno, točko za
točko, vglobite se v vsak sta-
vek, preudarite vsako besedo,
zapomnite si vsako misel. Tre-
ba je, da jo zname na pamet."

"Ali ta obtožnica je strašno
doigra," je vzdihoval škoč Ku-
kanja, je preobračal ozko popi-
sane pergamentne liste. Po-
znalo se mu je na obrazu